

Становище

На проф. д-р на изкуствознанието Вера Найденова Найденова (професионално направление 8.4. Театрално и филмово изкуство), във връзка с конкурса за придобиване на академичната длъжност **ДОЦЕНТ ПО СЦЕНИЧНА РЕЧ**, научна специалност Театрознание и театрално изкуство, обявен от катедра „Сценична реч” при НАТФИЗ „Кр. Сарафов” в ДВ бр.85/29.10-2019.

Единствен кандидат в конкурса е **ГЛАВЕН АСИСТЕНТ Д-Р ЛОРА ВИКТОРОВА МУТИШЕВА**.

От приложените по конкурса документи е видно, че кандидатката е преминала успешно всички етапи на необходимата професионална квалификация: бакалавърски курс по Актьорство за драматичен театър с ръководител проф. проф. Пламен Марков, магистърска степен по мениджмънт във ВТУ „Св. Св. Кирил и Методий”, образователна и научна степен доктор (по Театрознание и театрално изкуство).

Налице е обширен списък с творчески изяви на кандидатката, както и такъв, от който проличава богатата ѝ учебно-педагогическа дейност, но към тях ще се върна по-късно, тъй като, ако спазваме добрата традиция на научните конкурси, водещо и най-съществено място се пада на монографичния труд. Според общоприетата характеристика това е труд, който изчерпателно осветлява един научен предмет (явление, проблем, въпрос).

И така, кандидатката в този конкурс, главен асистент Лора Мутишева, е автор на монография, озаглавена „Словесно действие в действие”. Тя е издадена от авторитетното издателство „Фабер”, през 2019 г. Има обем 172 печатни страници. Съдържанието е структурирано в пет глави, увод и заключение. Основният компонент в актьорския образ при драматичния театър – словесното

действие – е осмислен в цялостното му реализиране: по хронологията на изграждането на спектакъла (репетиционния процес), в комплекса на останалите елементи на спектакъла, при което особено място се отделя на техническите ефекти, които напоследък стават все повече и по-агресивни; минава се и отвъд рампата на сцената, при публиката, където всъщност се реализира ефектът на театралното действие. Петата глава е посветена на професионалната грижа за гласа (респективно говора), макар че, в някакъв смисъл, според мен тя би могла да е първа, но по логиката на изложението и това място е приемливо.

Както е редно, монографията завършва с допълнителни материали и приложения. В случая - с поредица от анкети с млади актьори и с доста богата библиография. Макар и не непосредствено в рамките на монографията, а в допълнителен списък, кандидатката е представила и цитирания на нейни текстове.

Четох с интерес текста на Мутишева, той е осъществен с много добър, ясен стил (яснотата обикновено се ражда от компетентността), научен, но лишен от отчуждаващо наукообразие, приобщаващ и поради наличието на дискретното субективно оцветяване на материала. Принос към добрия стил имат и въвеждащите текстове от проф. Раева и проф. Бенчева. Искам специално да отбележа удовлетворението си от факта, че в научно-кадровата практика на НАТФИЗ се осъществяват конкурси с подобни качествени трудове.

Впрочем, именно доброто качество на труда ми дава куража да препоръчам на авторката в бъдеще да погледне и към особеностите на „словесното действие” в т.нар. моноспектакли, които напоследък се осъществяват. Не ще скрия, че на първо място имам предвид виртуозния начин, по който Мариус Куркински изгражда словесното действие.

Но ще отида и по-нататък, като препоръчам – вече не на Мутишева, а на ръководството на катедра „Сценична реч” – да отдели внимание и на словесното действие в екранните изкуства. Тоест, на словото в изкуството на киноактьора, което има своя специфика и тя не трябва да се оставя за „подразбиране”, а би следвало да се култивира именно при образованието в НАТФИЗ.

Както отбелязах в началото, в документите е приложен богат списък с творчески изяви на кандидатката. Те започват с роли, осъществени през 2002 г. в драматичен театър „Стефан Киров”, Сливен и продължават с множество такива, започвайки от 2005 г., когато вече Мутишева е професионална актриса: в драматичен театър „Гео Милев”, Стара Загора, в ДСТ „Алеко Константинов”, в Театър София – от 2010 г. и сега.

Посочени са също така участия в телевизионни предавания.

Осъществяваната през годините, а и днес творческа дейност на кандидатката е несъмнен плюс към нейната педагогическа дейност, тъй като я зарежда с непосредствен опит, внася в нея живия пулс на актуалната актьорска практика. Но тук ще отбележа и един по-своеобразен момент в биографията на Мутишева, а именно това, че тя има завършена магистърска степен по „Маркетинг” – профил, който е особено важен при днешното осъществяване на театъра и в частност на актьорското творчество в условията на пазарната икономика. Както личи от документите по конкурса, кандидатката има и по-специална дейност в това отношение – и в ДТ „Гео Милев”, и в Сатиричния театър.

Разбира се, че при конкурс за академичната длъжност ДОЦЕНТ важно значение има педагогическата дейност на кандидата. И тук Мутишева има необходимия актив. Тя е асистент-преподавател в катедра „Сценична реч” от 2009 г., т.е. в продължение на десет учебни години, през които е сътрудничала на

чл. кор. Пламен Марков, на професорите Веселина Раева и Иванка Бенчева, Ивайло Христов, Иван Добчев, Атанас Атанасов, Любомир Гърбев, Пенко Господинов. Мутишева е осъществила множество самостоятелни композиции и постановки, а също така и преподавателска дейност извън НАТФИЗ, по-специално във ВСУ „Черноризец Храбър”.

Приятно ми е, че ще завърша становището си с впечатление от спектакъла „Бай Балчо споменува”, с режисьор чл.кор. Пламен Марков и неговия випуск 2017, при който тя, заедно с проф. Бенчева, работи върху диалектната и говорна кондиция. Гледала съм го и си давам сметка колко важно (и трудно) е било изграждането на словесното действие в такъв сложен, витален и стилистично многоцветен спектакъл.

След всичко казано считам за закономерно категоричното ми заключение, че главен асистент д-р ЛОРА МУТИШЕВА НАПЪЛНО ЗАСЛУЖАВА ДА ПОЛУЧИ АКАДЕМИЧНАТА ДЛЪЖНОСТ ДОЦЕНТ.

Подпис: